

Historisk Tidsskrift gennem 175 år

DEN DANSKE HISTORISKE FORENING OG
HISTORISK TIDSSKRIFT 1839-2014

AF

CARSTEN DUE-NIELSEN

Anledningen til udsendelsen af dette særnummer af *Historisk Tidsskrift* er tidsskriftets og Den danske historiske Forenings 175 års jubilæum. Det er ikke nogen ny idé, faktisk markerede man allerede 50 års jubilæet i 1889 med en bog af Johannes Steenstrup og 100 års jubilæet med et særnummer. Her var bl.a. artikler om grundlæggeren Christian Molbech og en rask gennemgang af en stor del af de talrige betydningsfulde artikler, der havde fyldt tidsskriftet. I anledning af 150 års jubilæet kom dels et særnummer med artikler om økonomisk historie, dels en bibliografi over perioden 1939-1990 og en artikel om Molbech.

Når foreningens bestyrelse nu igen markerer jubilæet, skyldes det ønsket om at fremlægge et nyt og kritisk syn på tidsskriftets indhold og betydning. Og set i hele det lange perspektiv, der kan anlægges på *Historisk Tidsskrift* som det vistnok ældste endnu eksisterende nationale historiske tidsskrift. Vi har dog besluttet at standse vurderingen ved 2003, i et forsøg på at bevare en vis afstand.

Opgaven er afgrænset på flere led. For det første har vi koncentreret os om *Historisk Tidsskrift* som den vigtigste aktivitet. Mindre vægt er derfor blevet lagt på foreningens udgivervirksomhed med monografier, herunder disputatser, og antologier og på dens medvirken ved den historiske nationale bibliografi, som oprindeligt udvikledes på basis af tidsskriftets omfattende, løbende litteraturlister. Særlig plads bliver der heller ikke til, at foreningen i nyere tid, siden 1995, har taget initiativ til de jævnlige danske historikermøder, ligesom den har varetaget forbindelserne til de tilsvarende foreninger i de andre nordiske lande, herunder også sin del af ansvaret for tidsskriftet *Scandinavian Journal of History* og for de nordiske historikermøder, foruden forbindelsen til den internationale historikerorganisation.

For det andet har det til rådighed værende kildemateriale været meget blandet. For nogle perioder er efterladt et omfattende arkiv med mødereferater og korrespondance mellem bestyrelsesmedlemmerne, og for nogle af de involverede personer har der foreligget grundige privatarkiver og biografier, for andre personer og perioder har vi praktisk taget ikke haft andre kilder end tidsskriftet selv. Men det er jo også tidsskriftet som levn fra redaktionsprocessen, det primært drejer sig om.

For det tredje har vi kun i meget begrænset omfang sammenlignet Historisk Tidsskrift med andre danske og udenlandske tidsskrifter, hvorfor vi heller ikke har kunnet vurdere, i hvor høj grad dets betydning måtte have ændret sig i tidens løb. Det kunne have været et interessant perspektiv, men det har været for omfattende at gøre systematisk. I forvejen har det krævet nogle tålmodige forfattere at arbejde sig igennem de 70.000 sider, som de 103 bind omfatter.

Endelig er det naturligvis dristigt at skrive om endnu nulevende historikers virksomhed. Vi har forsøgt at være mere tilbageholdende med hensyn til de sidste perioder med karakteristikkere og vurderinger, som naturligvis må være foreløbige og alene står for forfatternes egen regning.

Bogen er opdelt kronologisk i seks hovedafsnit om perioderne 1839-1865, 1865-1917, 1917-1942, 1942-1962, 1962-1988 og 1988-2003. Periodiseringen følger redaktionerne af tidsskriftet og rejser dermed spørgsmålet om, hvor meget de betød. I de enkelte afsnit er der typisk underafsnit om Den danske historiske Forenings ledelse, om dens sammensætning, arbejde, og om de diskussioner der måtte have været. Dertil præsentation af redaktørerne og deres arbejde og beslutninger, og ikke mindst om skribenterne og deres artikler. Endelig et forsøg på at vurdere resultaterne. Den afsluttes med et kapitel med nogle oversigtsmæssige betragtninger og data om hele det lange forløb.